

ΤΟ ΠΛΗΡΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΗΜΕΡΑ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ
ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ
ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

* * *

Τιμιώτατοι άδελφοί Ήεράρχαι καί τέκνα έν Κυρίω άγαπητά,

Τριακονταπενταετία όλη παρήλθεν άπό τής καθιερώσεως ύπό τής Άγίας καί Ήερας Συνόδου του Οίκουμενικού Πατριαρχείου τής 1ης Σεπτεμβρίου, έορτής τής Ήνδίκτου καί ένάρξεως του έκκλησιαστικού έτους, ως Ήμέρας προσευχών ύπέρ τής προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Ή εύλογημένη αύτή πρωτοβουλία έσχε μεγάλην άπήχησιν καί έκαρποφόρησε πλουσίως. Αί πολυδιάστατοι οικολογικοί δράσεις τής Άγίας του Χριστου Μεγάλης Έκκλησίας έπικεντρώνονται σήμερον είς τό φαινόμενο τής κλιματικής άλλαγής, μάλλον δέ κρίσεως, τό όποϊον έχει δημιουργήσει μίαν κατάσταση «πλανητικής έκτάκτου ανάγκης».

Έκτιμώμεν τήν συμβολήν των οικολογικών κινημάτων, τάς διεθνείς συμφωνίας διά τό περιβάλλον, τήν ένασχόλησιν των έπιστημόνων μέ τό πρόβλημα, τήν προσφοράν τής περιβαλλοντικής εκπαιδεύσεως, τήν οικολογικήν εύαισθησίαν καί στράτευσιν αναριθμήτων ατόμων καί είδικώτερον εκπροσώπων τής νέας γενεάς. Όμως, έπιμένομεν ότι άπαιτείται μία αξιολογική «κοπερνίκεια στροφή», μία ριζική άλλαγή νοοτροπίας παγκοσμίως, μία ούσιαστική άναθεώρησις τής σχέσεως του ανθρώπου μέ τήν φύσιν. Άλλως, θά συνεχίσωμεν νά θεραπεύωμεν τάς καταστροφικές έπιπτώσεις τής οικολογικής κρίσεως, μέ άθίκτους καί ένεργούς τάς ρίζας του προβλήματος.

Ή περιβαλλοντική άπειλή είναι μία διάστασις τής έκτεταμένης κρίσεως του συγχρόνου πολιτισμοϋ. Έν τή έννοία ταύτη, ή αντιμετώπισις του προβλήματος δέν είναι δυνατόν νά δοθῃ επί τῇ βάσει των άρχών αυτού του πολιτισμοϋ, τής λογικής δηλαδή ή όποία τό έδημιούργησε. Έχομεν έκφράσει κατ' έπανάληψιν τήν πεποίθησίν μας ότι είς τήν ζωτικήν διά τό μέλλον τής άνθρωπότητος καί του πλανήτη μας πνευματικήν καί

ἀξιολογικήν μεταστροφήν δύνανται νά συμβάλουν μεγάλως αἱ Ἐκκλησίαι καί αἱ θρησκεῖαι. Ἡ γνησία θρησκευτική πίστις καταλύει τήν ἀλαζονείαν καί τόν τιτανισμόν τοῦ ἀνθρώπου, ἀποτελεῖ ἀνάχωμα εἰς τήν μετατροπήν του εἰς «ἀνθρωποθεόν», ὁ ὁποῖος καταργεῖ μέτρα, ὅρια καί ἀξίας, αὐτοαναγορεύεται εἰς «πάντων μέτρον», ἐργαλειοποιεῖ τόν συνάνθρωπον καί τήν φύσιν διὰ τήν ἱκανοποίησιν τῶν ἀκορέστων ἀναγκῶν καί τῶν αὐθαιρέτων ἐπιδιώξεων του.

Ἡ πεῖρα τῶν αἰώνων διδάσκει ὅτι, ἄνευ ἑνός «ἀρχιμηδείου» πνευματικοῦ καί ἀξιολογικοῦ στηρίγματος, ἡ ἀνθρωπότης ἀδυνατεῖ νά ἀποφύγῃ τούς κινδύνους ἑνός μηδενιστικοῦ «ἀνθρωπολογισμοῦ». Αὕτη εἶναι ἡ παρακαταθήκη τοῦ ἀρχαίου πνεύματος, ὅπως διευτυπώθη ὑπό τοῦ Πλάτωνος διὰ τῆς ἀρχῆς «Θεός ἡμῖν πάντων χρημάτων μέτρον» (Νόμοι 716c). Ἡ κατανόησις τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς εὐθύνης του μέσα ἀπό τήν σχέσιν του μέ τόν Θεόν ἐκφράζεται διὰ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» καί «καθ' ὁμοίωσιν» Αὐτῷ, καθὼς καί περὶ τῆς προσλήψεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὑπό τοῦ σαρκωθέντος διὰ τήν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου καί ἀνακαίνισιν τῆς ὅλης δημιουργίας προαιωνίου Λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἡ χριστιανική πίστις ἀναγνωρίζει ὑψίστην ἀξίαν τόσον εἰς τόν ἄνθρωπον, ὅσον καί εἰς τήν κτίσιν. Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, ὁ σεβασμός τῆς ἱερότητος τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καί ἡ προστασία τῆς ἀκεραιότητος τῆς καλῆς λίαν δημιουργίας εἶναι ἀδιαίρετοι. Ἡ πίστις εἰς τόν Θεόν τῆς σοφίας καί τῆς ἀγάπης ἐμπνέει καί στηρίζει τὰς δημιουργικάς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, τόν ἐνδυναμώνει ἐνώπιον τῶν προκλήσεων καί τῶν δυσκολιῶν, ἀκόμη καί ὅταν ἡ ὑπέρβασίς των ἐμφανίζεται κατ' ἄνθρωπον ὡς ἀνέφικτος.

Ἦγωνίσθημεν καί ἀγωνιζόμεθα διὰ τήν διορθόδοξον καί διαχριστιανικήν συνεργασίαν διὰ τήν προστασίαν τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς κτίσεως καί διὰ τήν ἔνταξιν τῆς θεματικῆς αὐτῆς εἰς τόν διαθρησκευτικόν διάλογον καί τὰς κοινὰς δράσεις τῶν θρησκειῶν. Τονίζομεν δέ ἰδιαίτερος τήν ἀνάγκην νά κατανοηθῇ ὅτι ἡ σύγχρονος οἰκολογική κρίσις πλήττει πρωτίστως καί ἐντονώτερον τούς πτωχοτέρους κατοίκους τῆς γῆς. Εἰς τό κείμενον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «Ἐπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς». Τό κοινωνικόν ἥθος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» ὑπογραμμίζεται μετ' ἐμφάσεως τό θέμα αὐτό καί ἡ ἀναγκαία μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας ἐνώπιον τῶν ἐπιπτώσεων τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς: «Πρέπει νά κατανοήσουμε ὅτι ἡ διακονία τοῦ πλησίον καί ἡ διαφύλαξη τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένες. Παρόμοια ἄρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους εἶναι καί ἡ φροντίδα μας γιά τή δημιουργία καί ἡ διακονία μας πρὸς τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ὅπως εἶναι ἀλληλένδετες καί οἱ οἰκονομικές συνθῆκες τῶν φτωχῶν μέ τίς οἰκονομικές συνθῆκες τοῦ

πλανήτη. Οἱ ἐπιστήμονες μᾶς λένε ὅτι ἐκεῖνοι πού ἔχουν πληγεῖ περισσότερο ἀπό τήν τρέχουσα οἰκολογική κρίση εἶναι καί θά εἶναι ὅσοι κατέχουν ἐλάχιστα. Ἐπομένως, τό πρόβλημα τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς ἀποτελεῖ καί ζήτημα κοινωνικῆς πρόνοιας καί κοινωνικῆς δικαιοσύνης» (§ 76).

Περαίνοντες τόν λόγον, εὐχόμεθα πρὸς ὑμᾶς, τιμιώτατοι ἀδελφοί καί προσφιλέστατα τέκνα, πλήρη θείων εὐλογιῶν καί καλλίκαρπον τόν νέον ἐκκλησιαστικόν ἐνιαυτόν, ἐπικαλούμενοι ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, μεσιτεία τῆς Παναγίας τῆς Παμμακαρίστου, τήν θαυμαστήν καί θαυματουργόν εἰκόνα τῆς ὁποίας τιμῶμεν σήμερον ἐορτίως καί ταπεινοφρόνως κατασπαζόμεθα, τήν ζωήρυτον χάριν καί τό ἀμέτρητον ἔλεος τοῦ Κτίστου τῶν ἀπάντων καί Θεοῦ τῶν θαυμασίων.

,βκδ' Σεπτεμβρίου α'

+ Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν